

DCL-1601100202040402 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (WEF-2016) Examination

July - 2022

Sanskrit

(Vedantasastra, श्रीभाष्य & अणुभाष्य on Brahmasutra)

(Common Paper for 2015 and 2016)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनामांथी कोरु पशु वे गधभंडोनो आवश्यक नीध साथे अनुवाद करो : १४

1 Translate any **Two** of the following passages with necessary notes : 14

- (i) जगज्जन्मादीनां विशेषणतया लक्षणत्वेऽपि न कश्चिद्दोषः । लक्षणभूतान्यपि विशेषणानि स्वविरोधिव्यावृत्तं वस्तुं लक्षयन्ति । अज्ञातस्वरूपे वस्तुन्येकस्मिल्लक्षणविषितेऽपि परस्पराविरोध्यनेक विशेषणलक्षणत्वं न भेदमापादयति । विशेषणानामेकाश्रयताप्रतीतेरेकस्मिन्नेवोपसंहारात् । षण्डत्वादयस्तु विरोधादेव गोव्यक्तिभेदमापादयन्ति ।
- (ii) तदिदमौपनिषदपरमपुरुषवरणीयताहेतुगुणविशेषविरहिणामनादिपापवासना-दूषिताशेष-शेषमुषीकाणामनधिगतपदवाक्यस्वरूपतदर्थयाथात्म्यप्रत्यक्षादिसकल-प्रमाणवृत्ततदिति-कर्त्त्वयतारूपसमीचीनन्यायमार्गाणां विकल्पासहविविधकुतर्क कल्ककल्पितमितिन्यायानुगृहीतवाक्यप्रत्यक्षादिसकलप्रमाणवृत्तयाथात्म्यविद्धिर-नादरणीयम् ।
- (iii) तु शब्दः पूर्वपक्षव्यावृत्त्यर्थः । निमित्तत्वस्य श्रुतिसिद्धत्वात् मतान्तरनिराकरणत्वेनाग्रे वक्ष्यते । तत् ब्रह्मैव समवायिकारणम् । कुतः । समन्वयात् सम्यगनुवृत्तत्वात् । अस्ति भाति प्रियत्वेनसच्चिदानन्दरूपेणान्वयात् । नामरूपयोः कार्यरूपत्वात् प्रकृतेरपि स्वमते तदंशत्वात् । अज्ञानात्परिच्छेदाप्रियत्वे ।
- (iv) एवं त्रिसूत्र्या जिज्ञासालक्षणविचारकर्त्तव्यता सिद्धा । तत्र ब्रह्मणि चतुर्धा विचारः स्वरूपसाधनफलप्रतिपादकानि वेदान्तवाक्यानि त्रिविधानि मतान्तरनिराकरणञ्च । तत्र स्वरूपे विचारिते मतान्तरनिरासव्यतिकरेण साधनफलयोरनुपयोगात् । अतः प्रथमं स्वरूपनिर्णयः । तदनु मतान्तरनिरासः । तदनु साधनानि फलं चेति ।

- २ नीयेनामांथी कोर्ष पश बेनो पूर्वापर संदर्भ आपी समजवो : १४
- 2 Explain with reference to the context any **Two** of the following : 14
- (i) समस्तवस्तुसाक्षात्कारतन्निर्माणसमर्थपुरुषविशेषनियतं सामान्यतो दृष्टमपि न लिङ्गमुपलभ्यते ।
- (ii) स्वतःसिद्धस्यापि ब्रह्मणो निष्प्रपञ्चतारूपेण साध्यत्वमविरुद्धत्वमिति ।
- (iii) एतादृशशास्त्रार्थाङ्गीकर्तुरासुरेषु भगवता गणितत्वात् ।
- (iv) आनन्दमयः परमात्मा नान्मयादिवत् पदार्थान्तरम् ।
- ३ श्रीभाष्यम् अनुसार 'शास्त्रयोनित्वात्' सूत्रने समजवो. १४
- 3 Explain sutra 'शास्त्रयोनित्वात्' as per श्रीभाष्यम्. 14
- अथवा / OR**
- ३ वेदांतमां रामानुजाचार्यना प्रदाननी विस्तृत समीक्षा करो. १४
- 3 Criticize deeply the Contribution of रामानुजाचार्यः to the Vedanta. 14
- ४ अणुभाष्यम् अनुसार 'तत्तु समन्वयात् ।' सूत्रने समजवो. १४
- 4 Explain sutra 'तत्तु समन्वयात्' as per अणुभाष्यम्. 14
- अथवा / OR**
- ४ वेदांतशास्त्रमां वल्लभाचार्यना प्रदान पर सविस्तर नोंध लभो. १४
- 4 Write a detailed note on contribution of वल्लभाचार्यः to the वेदान्तशास्त्रम्. 14
- ५ नीयेनामांथी कोर्ष पश बे पर टूंकनोंध लभो : १४
- 5 Write detailed notes on any **Two** of the following : 14
- (i) रामानुजाचार्यनी भाष्यशैली.
- (i) भाष्यशैली of रामानुजाचार्यः
- (ii) रामानुजाचार्ये करेळुं ब्रह्मनुं प्रतिपादन.
- (ii) Exposition of ब्रह्म by रामानुजाचार्यः
- (iii) वल्लभाचार्यनी भाष्यशैली.
- (iii) भाष्यशैली of वल्लभाचार्यः
- (iv) शुद्धाद्वैतसिद्धान्तः